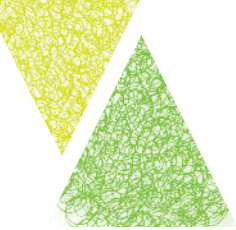

PERSPEKTIVA

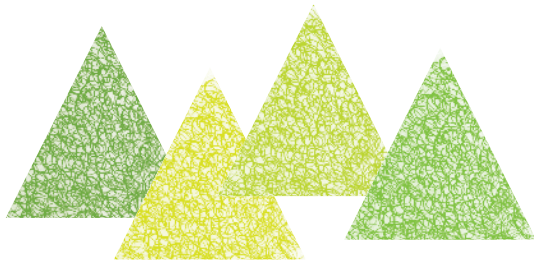
Slikarjem bi lahko rekli prostorski čarovniki. Na površini platna, ki ga moremo izmeriti le v višino in v dolžino, jim uspe, da nas prepričajo: vidimo predmete, naravo ali ljudi, ki imajo tudi tretjo razsežnost, globino, in so med seboj povezani v prostoru.

Kako nam le morejo **PRIČARATI PROSTOR**? Kaj naredijo, da nekaj na sliki vidimo blizu ali daleč?

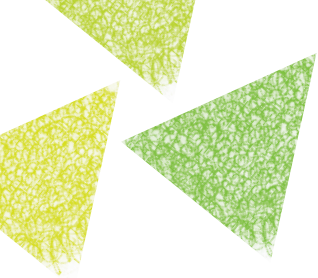

Osnovni slikarski trik se imenuje **PERSPEKTIVA**. Beseda izhaja iz latinskega glagola *perspicere*, ki pomeni pregledati (spoznati, raziskati). Slikarji so perspektivo najprej preučili **V NARAVI**.

Ugotovili so, da se predmeti z oddaljenostjo od mesta opazovanja navidezno zmanjšujejo.

Prepričaj se še ti: ko, denimo, opazuješ avtomobil, ki odpelje proč od tebe, ugotoviš, da postaja vedno **MANJŠI**. In narobe, ko se ti bo avtomobil približeval, bo postajal vedno **VEČJI**.

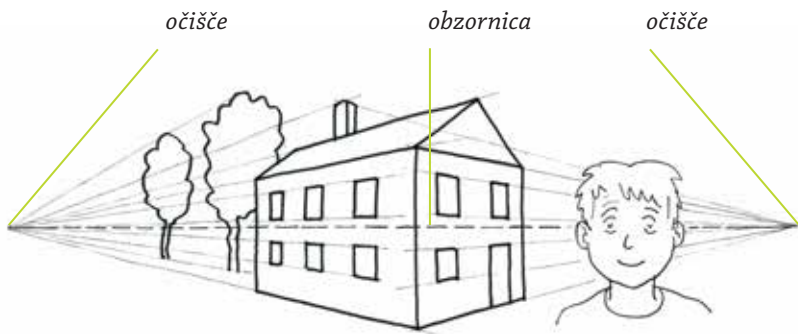

Tega trika so se morali slikarji priučiti in ga v slikarstvu prilagajati tako, da so ga gledalci razumeli. Zato so v zgodovini trik s perspektivo uporabljali na različne načine. Tako poznamo različne perspektive:
ČRTNO, ZRAČNO ...

Poznamo pa tudi **OBRNJENO PERSPEKTIVO**. Včasih lahko povzroči preglavice – kakor slikarju na naši naslovnici.

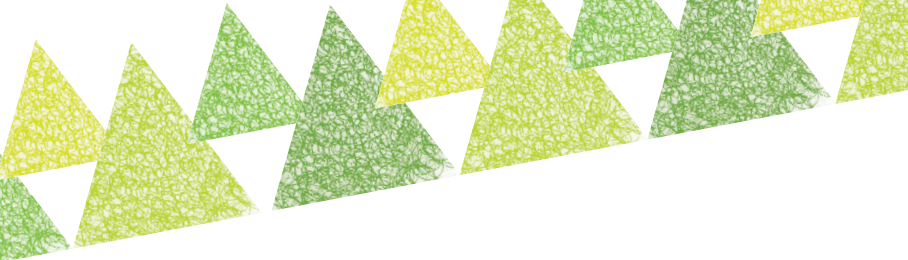
... PERSPEKTIVA ...

ČRTNA ali **LINEARNA PERSPEKTIVA**
Trik se skriva v črtah (*linea* pomeni v latinščini črta).

... PERSPEKTIVA ...

Vzporedne črte predmeta, ki vodijo od gledalca v globino prostora, se navidezno stekajo v točkah na obzornici, ki jim pravimo **OČIŠČE**. **OBZORNICA** je namišljena črta, ki spaja oziroma deli zemljo in nebo. Očišče in obzornica sta vedno v višini gledalčevih oči.

ZRAČNA ali **ATMOSFERSKA**
PERSPEKTIVA

Trik se skriva v zraku (beseda *atmosfera* pomeni ozračje, izvira pa iz grščine).

... PERSPEKTIVA ...

Zaradi zračnih plasti vidimo od nas oddaljeno naravo v vse bolj hladnih – modrih barvah. Zrak je tudi kriv, da ne opazimo več podrobnosti predmetov v daljavi: obrisi postajajo mehkejši in **TONI BLEDIJO**.

... PERSPEKTIVA ...

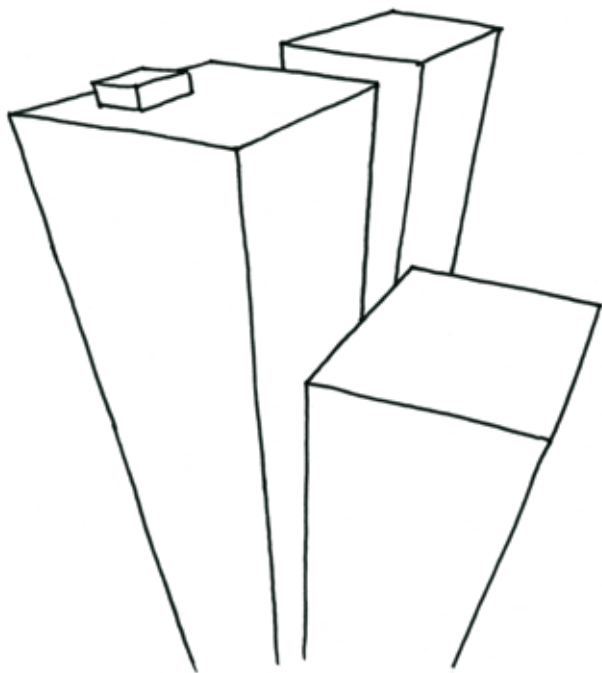

Kako vidita svet ptica in žaba?

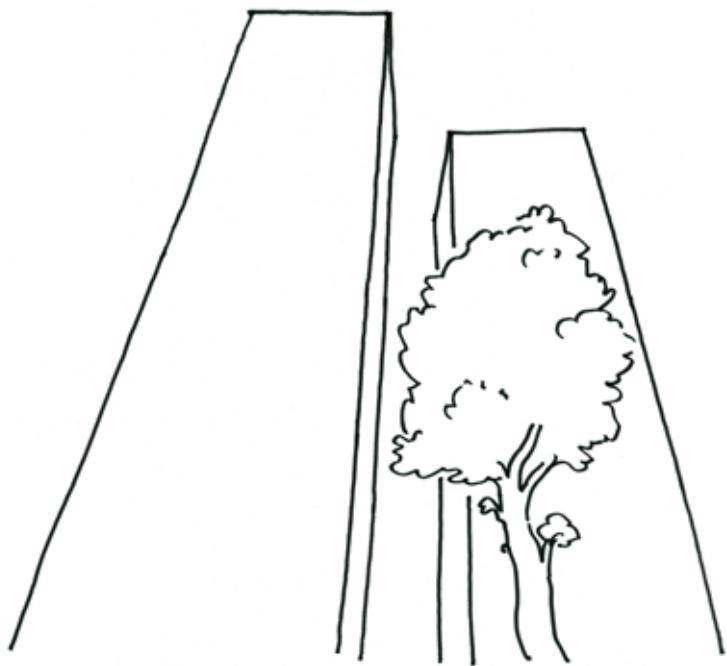

... PERSPEKTIVA ...

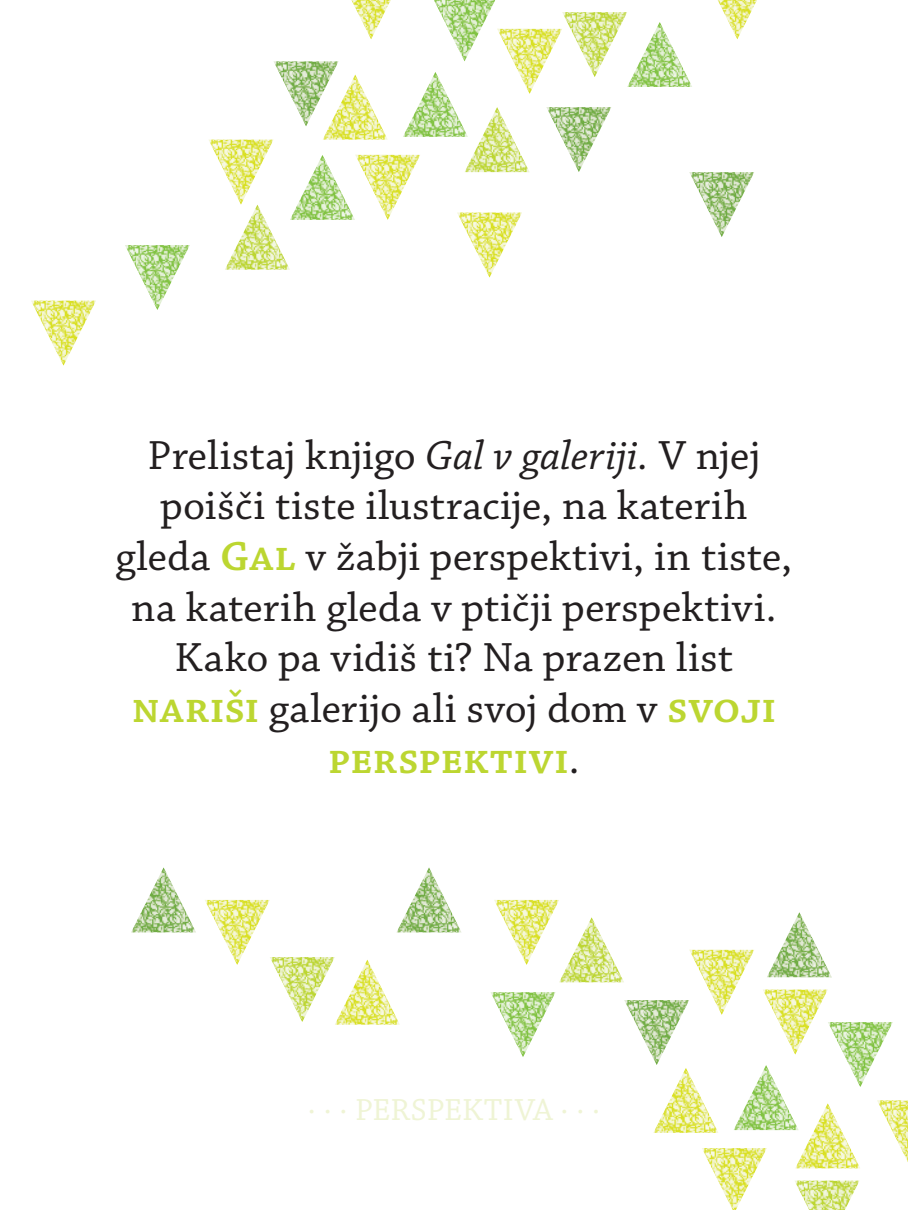
Ptica bi se z višine razgledovala v
PTIČJI PERSPEKTIVI.

... PERSPEKTIVA ...

Žaba bi s tal gledala v **ŽABJI**
PERSPEKTIVI.

... PERSPEKTIVA ...

Prelistaj knjigo *Gal v galeriji*. V njej poišči tiste ilustracije, na katerih gleda **GAL** v žabji perspektivi, in tiste, na katerih gleda v ptičji perspektivi.

Kako pa vidiš ti? Na prazen list **NARIŠI** galerijo ali svoj dom v **SVOJI PERSPEKTIVI**.

... PERSPEKTIVA ...